

24 'GOD EN DE ZIEL'?

Wat de meeste mensen tegenwoordig nog van Bijbel en Kerk menen te weten, komt hierop neer, dat het daar gaat over 'God en de Ziel'. En omdat men zich vaak in de levenspraktijk voor deze verfijnde zaken niet alleréérst interesseert, doordat de aarde en de áárdse toestanden ons mensen soms naar de kéél kunnen vliegen, schuift men Bijbel en Kerk ter zijde. Die zijn goed voor een ander soort mensen dan wij in feite zijn. Ze zijn goed voor z.g. 'hogere' en 'diepere' en meer 'innige' mensen. Voor ons gewone stervelingen hebben ze echter afgedaan. Wee de wolf, die in een kwaad gerucht staat! Hoe zal men dit kwade gerucht over Bijbel en Kerk de wereld uithelpen? Vooral, waar ook juist talloze 'kèrk mensen' in gemoede menen, dat het inderdád aankomt op 'God en de Ziel', en dus dit misverstand (want dat is het!) door hun eigen houding mee onuitroeibaar helpen maken! Het gaat er mee als met het bekende verhaaltje van de jongen, die niet naar de kerk was geweest en toch deed alsof hij er wel was geweest. Zijn tante vroeg: 'Waar heeft de dominee het over gehad?' Neeflief antwoordde: 'Over de zonde, tante'. 'En wat zei hij daarover?' informeerde tante een tikje nieuwsgierig. 'Hij was er tēgen, tante', zei onze neef. Daarmee had hij immers altijd gelijk? Het gaat immers in Bijbel en Kerk altijd tegen 'de zonde'?! Even halsstarrig immers als vóór dat andere: 'de ziel'? Of gecombineerd: over onze zondige ziel?!

Als wij de Bijbel weer lezen, zoals hij werkelijk spreekt, en ons niet door allerlei gekleurde brillen laten misleiden, bemerken we, dat het heel anders is dan wij denken. Even weinig als de Bijbel de 'godsgedachten' en 'godsdienstige behoeften' der mensen gewichtig neemt, neemt hij die z.g. speciale verhouding en verwantschap van 'God en de ziel' en dus religieuze zielservaringen erg gewichtig! De Bijbel is op zulke punten vaak zelfs zeer ongegeneerd en ruw. Als de Bijbel het woord 'God' of 'Heer' gebruikt is dat altijd meteen (openlijk of stilzwijgend) in polemische zin, n.l. om daarmee de waarheid en kracht van alle menselijke godsgedachten te bestrijden! En zo is het ook gelegen met 'God en de ziel'. Voor een 'innig', 'hemels' soort mensen is de Bijbel juist vaak een zeer lastig en onaangenaam boek! Die mensen proberen daarom altijd veel van de Bijbel naast zich neer te leggen. Ze hebben voor die ontelbare minder innige en harmonische kreten en beweringen in de Bijbel bepaalde depreciërende termen. Ze zeggen: 'Ja, ziet u, dat is 'nog' dat 'primitieve' of: dat 'aardse' of: dat 'joodse' van de Bijbel! Maar (zeggen ze dan), het gaat om het 'eigenlijke' en het

'innerlijke', het 'hogere' (ook wel genoemd het 'christelijke!'), dat men er hier en daar in vinden moet. En natuurlijk (zo zeggen ze) vinden we dat laatste méér in het 'Nieuwe Testament' dan in het 'Oude Testament'. Dat 'oude' staat natuurlijk veel 'lager'. Dat spreekt 'nog' over de aarde en de aardse toestanden en het lichaam, vaak zeer onomwonden. Veel meer (zo meent men) dan het 'Nieuwe Testament', waar gelukkig duidelijk de 'hemel en de 'ziel' in het middelpunt is komen te staan zo in de geest van onze hogere beschaving!

Wat moet men van heel dit complex van taaie misvattingen zeggen? Want het zijn werkelijk louter misvattingen, die op een niet-Bijbel-lezen of een verkeerd en misverstaan Bijbel-lezen berusten. Men kan er niet genoeg van zeggen, en vooral wel dit, dat het een zegen is, wanneer velen onzer tegenwoordig voor dit soort Bijbel-lezen en Bijbel-uitleg immuun worden. Men noemt ons dan wel: 'onverschillig' of ook wel 'materialistisch'. Maar we moeten ons van zulke misverstanden even min iets aantrekken als de Bijbelschrijvers! Deze z.g. 'onverschilligheid', dit gebrek aan interesse voor 'God en de ziel' is een noodzakelijke en onontkoombare omweg, die wij moeten maken om weer ogen en oren te krijgen voor de eerlijke mensentaal, die de Bijbel in werkelijkheid gebruikt.

Het woord 'ziel' is in het Nieuwe Testament de vertaling van het Griekse woord 'psyche', enkele malen ook door 'leven' vertaald. Eigenlijk had dat overall moeten gebeuren. Het woord psyche is n.l. op zijn beurt een weergave van het Hebreeuwse woord 'nefesj', het leven waarmee de mens is bezielde of de levende mens zelf. Het Nieuwe Testament is 'wel in het Grieks geschreven maar in het Hebreeuws gedacht'. De schrijvers waren geen Grieks-religieuze of -wijsgerige denkers maar Joodse christenen. Het is de kapitale dwaling van veel Bijbellezers, dat zij het Nieuwe Testament met hun 'Griekse' bril blijven lezen. Paulus bedoelt b.v. in 1 Corinthe 15 vs 45-47 allermint de goddelijkheid van de menselijke geest en deszelfs overwinning te verkondigen. Hij denkt aan de Geest van God, Die alleen onsterfelijkheid heeft (1 Timotheüs 6 vs 16). Hij bedoelt niet, dat de 'onsterfelijke ziel' 'uit' de sterfelijkheid zal worden 'bevrijd'. Laat men toch eens precies lezen wat er in vers 53 van dat hoofdstuk 15 staat. Paulus denkt daar juist aan de verheerlijking (door God) van de sterfelijke mens. 'Dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen!' Dat is een totaal andere gedachte dan die van menig lyrisch betoog over de 'onsterfelijkheid', de 'opheffing van de ziel' uit de 'Augiasstal der materie' enz. God zal juist deze materie verheerlijken.

God kent volgens de Bijbel geen 'Augiasstal der stofgerichtheid', integendeel is God in de Bijbel veeleer Zelf 'stofgericht'! De zonde is in de Bijbel dan ook helemaal niet dat we lichamelijk zijn en lichamelijk leven, maar juist, dat wij zo slecht omgaan met de 'materie'! De 'opstanding', waarvan Paulus getuigt, is juist materieel bedoeld, en wel materieel in een verheerlijkte zin. De dood is in de Bijbel voor de mens een einde en een gericht, waar hij zelf niet doorheen en overheen kan komen. Maar God zal hem zeker te hulp komen. Hij zal de mens uit de dood roepen tot eeuwig leven, omdat de mens zelf daarvoor totaal geen mogelijkheden ter beschikking heeft. Het is de, zo men wil primitieve, mening van de Bijbelschrijvers, dat wij (geheel anders dan men in veel religieuze kringen denkt) lichaam, stof zijn (Psalm 103 vs 11) en dat God dat gelukkig weet. (Levens) geest hebben wij slechts 'zolang wij nog zijn' (Psalm 104 vs 33). De religie wil, naar men weet, toch eigenlijk vertrouwen op de 'goddelijke' of aan-God-verwante ziel of geest des mensen. De Bijbelschrijvers vertrouwen alleen op die levende God, voor Wiens aangezicht wij met lijf-en-ziel creaturen zijn, d.w.z. juist niet goddelijk maar sterfelijk, en dus in leven en sterven radicaal op Hem aangewezen, die 'weet wat maaksel wij zijn'.